

Lieta C-635/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 26. augusts

Iesniedzējtiesa:

*Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la
Comunidad Autónoma de Euskadi (Spānija)*

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 6. augusts

Prasītāja:

Confederación Sindical Comisiones Obreras de Euskadi

Atbildētāja:

Ayuntamiento de Arrigorriaga

Pamatlietas priekšmets

Iepirkuma procedūras dokumentu apstrīdēšana.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Noteikt, vai ar Direktīvu 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, ir saderīga valsts tiesību norma, ar ko līgumslēdzējām iestādēm ir uzlikts pienākums iepirkuma procedūras dokumentos iekļaut īpašu [līguma] izpildes nosacījumu, pieprasot izraudzītajam pretendentam nodrošināt darba ņēmējiem vismaz tādus pašus darba samaksas nosacījumus kā piemērojamajā nozares koplīgumā paredzētie.

Juridiskais pamats ir LESD 267. pants.

Prejudiciālais jautājums

Vai Direktīvai 2014/24/ES ir pretrunā tāda valsts tiesību norma kā *LCSP* 122. panta 2. punkts, ar ko līgumslēdzējām iestādēm ir uzlikts pienākums iepirkuma procedūras dokumentos iekļaut īpašu [līguma] izpildes nosacījumu, pieprasot izraudzītajam pretendētā nodrošināt darba ņēmējiem vismaz tādus pašus darba samaksas nosacījumus kā piemērojamajā nozares koplīgumā paredzētie, tostarp arī tad, ja minētais nozares koplīgums nav saistošs izraudzītajam uzņēmumam saskaņā ar tiesisko regulējumu sarunu un koplīgumu jomā, kurā attiecībā uz darba samaksu ir noteikts uzņēmuma koplīguma pārākums un paredzēta iespēja nepiemērot spēkā esošo koplīgumu ekonomisku, tehnisku, organizatorisku vai ar ražošanu saistītu iemeslu dēļ?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

- i) Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK. 98. un 104. apsvērumi un 70. pants.
- ii) Spriedums, 2008. gada 3. aprīlis, *Rüffert* (C-346/06, EU:C:2008:189), 15., 24. un 40. punkts
- iii) Spriedums, 2015. gada 17. novembris, *RegioPost* (C-115/14, EU:C:2015:760), 54., 62., 69., 73. un 75. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

- i) *Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014* [2017. gada 8. novembra Likums 9/2017 par publiskajiem iepirkumiem, ar ko Spānijas tiesību sistēmā transponē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/23/ES un Direktīvu 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris)].
 - 122. panta 2. punkts: “Iepirkuma specifikācijās nosaka [..]; izraudzītajam pretendētā pienākumu pildīt darba samaksas nosacījumus, kas attiecībā uz darba ņēmējiem paredzēti piemērojamajā nozares darba koplīgumā [..].”
- ii) *Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores* [2015. gada 23. oktobra Karaļa Leģislatīvais dekrēts 2/2015, ar ko apstiprina Darba likuma pārstrādāto redakciju].
 - “82. pants. Jēdziens un iedarbība.

Darba koplīgumi, kas ir noslēgti pēc darba ņēmēju un darba devēju pārstāvju apspriešanās, ir tādas brīvprātīgas vienošanās izpaušme, kas ir panākta, pamatojoties uz kolektīvo autonomiju.

[..]

Ar šo likumu reglamentētie koplīgumi ir saistoši visiem darba devējiem un darba ņēmējiem, kas ietilpst likuma piemērošanas jomā, visā tā spēkā esamības laikā.

Neskarot iepriekš minēto, ja rodas ekonomiski, tehniski, organizatoriski vai ar ražošanu saistīti iemesli un ja uzņēmums un darba ņēmēju pārstāvji, kuri saskaņā ar 87. panta 1. punkta noteikumiem ir tiesīgi vest sarunas par koplīgumu, panāk vienošanos 41. panta 1. punktā paredzētajā apspriešanas periodā, uzņēmumā var nepiemērot piemērojamajā nozares vai uzņēmuma darba koplīgumā paredzētos darba nosacījumus šādās jomās:

[..]

d) Atalgojuma sistēma un darba algas likme.

[..]”

– “84. pants. Kolīzijas normas

1. Darba koplīgumu tā spēkā esamības laikā neietekmē citā jomā noslēgto koplīgumu noteikumi, izņemot, ja ir panākta pretēja vienošanās, kas apspriesta saskaņā ar 83. panta 2. pantā paredzētajiem noteikumiem, un izņemot nākamā panta noteikumus.

2. Uzņēmuma darba koplīgumā paredzētos nosacījumus, kurus var apspriest jebkurā augstākā līmenī noslēgto darba koplīgumu spēkā esamības brīdī, piemēro prioritāri salīdzinājumā ar valsts nozares, autonomā apgabala vai zemāka līmeņa darba koplīgumu šādās jomās:

a) Pamatalgas likme un piemaksas pie darba algas, tostarp ar uzņēmuma situāciju un rezultātiem saistītās piemaksas.

[..].”

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *Ayuntamiento de Arrigorriaga* [Arigoriagas pašvaldība] rīkoja konkursu par līguma “Aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā” slēgšanas tiesību piešķiršanu. Iepirkuma specifikācijas tika apstiprinātas 2019. gada 26. aprīlī, un 2019. gada 30. aprīlī *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts paziņojums par līgumu (2019/S 084-200929).

- 2 Līguma priekšmets ir viens no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (turpmāk tekstā – “Direktīva 2014/24/ES”) XIV pielikumā iekļautajiem pakalpojumiem, un tā paredzamā vērtība pārsniedz 750 000 EUR. Arigoriagas pašvaldība ir vietēja iestāde, kurai ir līgumslēdzēja iestādes statuss, un – konkrēti – tā ir centrālās pārvaldes iestāžu padotībā esoša līgumslēdzēja iestāde saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 2. panta 1. punkta 1. un 3. apakšpunktu.
- 3 2019. gada 15. maijā *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* [Basku zemes autonomās kopienas Administratīvās pārsūdzības iestāde publisko iepirkumu jomā] (turpmāk tekstā – “OARC”) tika reģistrēta īpaša sūdzība publisko iepirkumu jomā, ko par minētā iepirkuma specifikācijām iesniedza *Confederación Sindical Comisiones Obreras de Euskadi*.
- 4 2019. gada 16. maijā OARC pieprasīja līgumslēdzējai iestādei iesniegt iepirkuma dokumentus un atbildes ziņojumu uz sūdzību, uz kuru ir atsauce *Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014* [2017. gada 8. novembra Likuma 9/2017 par publiskajiem iepirkumiem, ar ko Spānijas tiesību sistēmā transponē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/23/ES un Direktīvu 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris)] (turpmāk tekstā – “LCSP”) 56. panta 2. punktā. Minētie dokumenti tika saņemti OARC 21. un 29. maijā.
- 5 OARC ir šaubas par LCSP 122. panta 2. punkta saderību ar Direktīvu 2014/24/ES, tāpēc tā nolēma iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 *Confederación Sindical Comisiones Obreras de Euskadi* apgalvo, ka minētā iepirkuma specifikācijas neatbilst LCSP 122. panta 2. punktam, ar ko ir noteikts, ka iepirkuma specifikācijās izraudzītajam pretendentam ir jānosaka pienākums pildīt darba samaksas nosacījumus attiecībā uz darba ņēmējiem atbilstoši piemērojamajam nozares darba koplīgumam.
- 7 Arigoriagas pašvaldība apgalvo, ka izraudzītajam pretendentam darba līgumos ar personālu, kas jau sniedz pakalpojumu, ir jāpārņem līguma priekšmets un ka iepirkuma specifikāciju I pielikumā jau ir norādīts, ka minētajiem pārņemtajiem darbiniekiem ir piemērojams nozares darba koplīgums, uz kuru atsaucas *Confederación Sindical Comisiones Obreras de Euskadi*.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 8 Ar *LCSP* 122. panta 2. punktu līgumslēdzējām iestādēm ir noteikts pienākums noslēdzamajos publiskā iepirkuma līgumos paredzēt Direktīvas 2014/24/ES 70. pantā minēto īpašo [līguma] izpildes nosacījumu, kas ir balstīts uz sociāliem apsvērumiem un no kura gūst labumu darba ņēmēji, kas sniedz pakalpojumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 17. novembris, *RegioPost* (C-115/14, EU:C:2015:760), 54. punkts; turpmāk tekstā – “spriedums *RegioPost*”).
- 9 Jānorāda, ka, lai arī *LCSP* 122. panta 2. punktā ir tieša atsauce uz darba samaksas nosacījumiem “saskaņā ar piemērojamo nozares darba koplīgumu”, no šīs tiesību normas sagatavošanas dokumentiem, kuros šī pienākuma iekļaušana specifikācijās ir pamatota ar nepieciešamību novērst iespējamās konkurējošu uzņēmumu manipulācijas ar mērķi nesamērīgi samazināt tirgus cenas un ar līgumu saistītās izmaksas, kaitējot darba ņēmēju tiesībām un konkurencei, un no tiesību normas plašas interpretācijas, ko veic valsts juridiskās personas, izriet, ka tā mērķis ir nodrošināt vismaz minēto darba samaksas nosacījumu ievērošanu, taču neiebilstot pret to, ka darba ņēmējiem var piedāvāt labvēlīgākus nosacījumus saskaņā ar citos piemērojamos darba koplīgumos vai darba līgumos paredzētajiem noteikumiem.
- 10 Saskaņā ar Spānijas darba tiesību normām uzņēmums saviem darba ņēmējiem likumīgi var maksāt mazāku darba algu par to, kas ir noteikta nozares darba koplīgumā, kura piemērošanas jomā ietilpst minētais uzņēmums, ja tas tā ir paredzēts šajā jomā “prioritāri piemērojamā” uzņēmuma darba koplīgumā un ja ir noteikts, ka minētā nozares darba koplīgums nav piemērojams ekonomisku, tehnisku, organizatorisku vai ar ražošanu saistītu iemeslu dēļ (šis gadījums parasti ir pazīstams kā *descuelgue* [atbrīvojums no konkrētu nosacījumu pildīšanas]).
- 11 Tādējādi ar *LCSP* 122. panta 2. punktā iekļauto noteikumu uzņēmumam var tikt uzlikts pienākums darba ņēmējiem, kas sniegs līgumā paredzēto pakalpojumu, maksāt lielāku darba algu par to, kādu tie saņēma agrāk (lai arī šīs pēdējās minētās darba algas ir noteiktas atbilstoši vispārējam tiesiskajam regulējumam par darba koplīgumiem un tiesību normām par minimālo darba algu); tas var radīt papildu ekonomisko slogu, kas var kavēt, liegt vai vismaz padarīt par mazāk pievilcīgu piedāvājuma iesniegšanu (skat. spriedumu, 2015. gada 17. novembris, *RegioPost* (C-115/14, EU:C:2015:760), 69. punkts).
- 12 Saskaņā ar spriedumu *RegioPost*, ņemot vērā Direktīvas 2004/18 26. pantu (kura saturs ir līdzīgs Direktīvas 2014/24/ES 70. panta saturam), interpretējot to kopsakarā ar Direktīvu 96/71, ir atļauts paredzēt imperatīvu minimālās aizsardzības normu, ar ko citās dalībvalstīs reģistrētiem uzņēmumiem nosaka pienākumu maksāt minimālās darba algas likmi (noteikts šajā pašā normā; skat. sprieduma *RegioPost* 62. un 75. punktu) saviem darba ņēmējiem, kas ir norīkoti uzņemošās dalībvalsts teritorijā, lai pildītu šo publiskā iepirkuma līgumu.
- 13 Tomēr *OARC* šaubās par spriedumā *RegioPost* izstrādātās judikatūras piemērojamību šai lietai, kā tas it īpaši izriet no minētā sprieduma 62., 73. un

nākamajiem punktiem, skatot tos kopsakarā ar 2008. gada 3. aprīļa spriedumu *Rüffert* (C-346/06, ECLI:EU:C:2008:189; turpmāk tekstā – “spriedums *Rüffert*”).

- 14 *OARC* norāda, ka ar *LCSP* 122. panta 2. punktu nav nedz grozīts, nedz atcelts – ne pilnībā, ne arī tikai publisko iepirkumu jomā – vispārējais tiesiskais regulējums attiecībā uz apspriešanos un koplīgumiem, ne arī tiesiskais regulējums par minimālo darba algu vai minimālajām garantijām, bet līgumslēdzējām iestādēm ar to vienīgi tika noteikta prasība iekļaut līgumos noteikumu, kas garantē vismaz nozares koplīgumā paredzētos darba samaksas nosacījumus; tāpēc minēto nosacījumu piemērošanas pamatā ir tikai un vienīgi pats publiskā iepirkuma līgums.
- 15 Turklāt ir jāņem vērā, ka atšķirībā no spriedumā *RegioPost* aplūkotās lietas *LCSP* 122. panta 2. punktā nav noteikta minimālās darba algas likme, jo tā nav “tiesību norma” par minimālo darba algu Direktīvas 96/71 izpratnē (skat., piemēram, sprieduma *Rüffert* 24. punktu), un ka Spānijas tiesību aktos jau ir vispārēji noteikta minimālās darba algas likme, nenošķirot publisko iepirkumu līgumus un līgumus privātajā sektorā.
- 16 *OARC* norāda, ka nozaru darba koplīgumi, kuros paredzētais pienākums ievērot darba samaksas nosacījumus ir jāiekļauj visu iepirkumu specifikācijās saskaņā ar *LCSP* 122. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem, nav vispārpiemērojami, tādējādi uzņēmumi, kuri ietilpst to piemērošanas jomā, var likumīgi maksāt zemākas darba algas nekā tajos paredzētās, ja tas ir noteikts uzņēmuma darba koplīgumā vai nolīgumā par “atbrīvojumu no konkrētu noteikumu pildīšanas”.
- 17 Ņemot vērā šos apsvērumus, *OARC* uzskata, ka ir jāuzdod jautājums, vai šajā gadījumā izskatāmajā lietā nav piemērojama spriedumā *Rüffert* izstrādātā judikatūra, kurā par nesaderīgu ar Savienības tiesībām ir atzīts pasākums, ar ko līgumslēdzējai iestādei būtībā ir uzlikts pienākums pieprasīt, lai izraudzītais pretendents par attiecīgu pakalpojumu sniegšanu saviem darba ņēmējiem maksā atlīdzību, kas attiecīgajā izpildes vietā atbilst vismaz piemērojamajā darba koplīgumā paredzētajai darba algai.
- 18 Turklāt tāpat kā spriedumā *Rüffert* (15. punkts) ir šaubas par to, ka izraudzītā pretendenta pienākums ievērot nozaru darba koplīgumus ir pamatojams ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu darba ņēmēju aizsardzību; turklāt ir apšaubāms arī tas, ka var pamatot pasākuma piemērošanu tikai darba ņēmējiem, kas pilda publiskā iepirkuma līgumu, un nevis darba ņēmējiem, kas pilda līgumu privātajā sektorā (sprieduma *Rüffert* 40. punkts), ņemot vērā, ka saskaņā ar šiem pēdējiem minētajiem līgumiem attiecībā uz tādiem elementiem kā pamatalgas likme un piemaksas pie algas, tostarp ar uzņēmuma rezultātiem un situāciju saistītas piemaksas, prioritāri tiek piemērots uzņēmuma darba koplīgums un procedūra saistībā ar atbrīvojumu no konkrētu noteikumu pildīšanas salīdzinājumā ar valsts nozares, autonomā apgabala vai zemāka līmeņa darba koplīgumu.